

**URZĄD MIASTA SŁAWKOWA
GMINNE CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO**

ZK-K.5532.13.2024

ZATWIERDZAM

.....
Burmistrz Miasta Sławkowa

**Analiza zagrożeń, w tym identyfikacji
miejsc, w których występuje zagrożenie dla
bezpieczeństwa osób wykorzystujących
obszar wodny do pływania, kąpania się,
uprawiania sportu lub rekreacji na terenie
Gminy Sławków**

Spis treści

I. Wstęp.	3
II. Właściwości wód, obowiązki właścicieli i zarządców wód.	4
III. Charakterystyka Gminy Sławków w tym obszarów wodnych znajdujących się na terenie gminy.	7
IV. Zakazy i obowiązki osób przebywających na obszarach wodnych i korzystających z nich. ...	8
V. Podsumowanie	10

I. Wstęp.

Celem opracowania analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Sławków jest:

1. Zapewnienie na właściwym poziomie bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.
2. Identyfikacja miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.
3. Ustalenie podstawowego ryzyka zagrożeń oraz ich poziomu na obszarach wodnych.
4. Określenie działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych.

Akty prawne regulujące bezpieczeństwo na obszarach wodnych:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r., poz. 122)
3. Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714 ze zm.)
4. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1541 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 748 ze zm.)
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag (Dz. U. z 2022 r. poz. 1979).
8. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli (Dz. U. z 2018 r., poz. 2476 ze zm.)

Organ gminy zobowiązany jest oznakować i odpowiednio zabezpieczyć obszary wodne, a także realizować działania prewencyjne w zakresie bezpieczeństwa nad wodą, zgodnie z ustawą z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom przebywającym na obszarach wodnych na terenie miasta Sławków, Burmistrz Miasta Sławkowa zarządzeniem *nr RZ-36/2024 Burmistrza Miasta Sławkowa z dnia 7 marca 2024 r. w sprawie wykonania analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Sławków* powołał Zespół do opracowania analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu i rekreacji na terenie Gminy Sławków. Zespół dokonał lustracji obszarów wodnych znajdujących się na terenie gminy w zakresie właściwego zarządzania nimi, w tym prawidłowości oznakowania wynikającego z obowiązujących przepisów.

II. Właściwości wód, obowiązki właścicieli i zarządców wód.

Zgodnie z art. 211 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne:

1. Wody stanowią własność Skarbu Państwa, innych osób prawnych albo osób fizycznych.
2. Wody morza terytorialnego, morskie wody wewnętrzne, śródlądowe wody płynące oraz wody podziemne stanowią własność Skarbu Państwa.
3. Wody stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego są wodami publicznymi.

Zgodnie z art. 214 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne:

Śródlądowe wody stojące, woda w rowie oraz woda w stawie, który nie jest napełniany w ramach usług wodnych, ale wyłącznie wodami opadowymi lub roztopowymi lub wodami gruntowymi, znajdujące się w granicach nieruchomości gruntowej stanowią własność właściciela tej nieruchomości.

Ustawa Prawo wodne definiuje:

1. **Kąpielisko-** rozumie się przez to wyznaczony przez radę gminy wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych, wykorzystywany przez dużą liczbę osób kąpiących się, pod warunkiem, że w stosunku do tego kąpieliska nie wydano stałego zakazu kąpieli; kąpieliskiem nie jest: pływalnia, basen pływacki lub

uzdrowiskowy, zamknięty zbiornik wodny podlegający oczyszczaniu lub wykorzystywaniu w celach terapeutycznych, sztuczny, zamknięty zbiornik wodny, oddzielony od wód powierzchniowych i wód podziemnych,

2. **Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli** - rozumie się przez to wykorzystywany do kąpieli wydzielony i oznakowany fragment wód powierzchniowych niebędący kąpieliskiem,

W przypadku zwrotu „dzika plaża” nie ma ona odniesienia do definicji ustawowej, a jedynie są to miejsca wykorzystywane przez mieszkańców do plażowania i kąpieli, bardzo często bez jakiegokolwiek infrastruktury.

Ustawa o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych definiuje:

1. **Obszar wodny** - rozumie się przez to wody śródlądowe w rozumieniu art. 19 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne oraz wody przybrzeżne w rozumieniu art. 26 tej ustawy, w pasie nieprzekraczającym jednej mili morskiej od linii brzegu, a także kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, pływalnię oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni powyżej 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2 m;
2. **Wyznaczony obszar wodny** - rozumie się przez to kąpielisko, miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, pływalnię oraz inne obiekty dysponujące nieckami basenowymi o łącznej powierzchni powyżej 100 m² i głębokości powyżej 0,4 m w najgłębszym miejscu lub głębokości powyżej 1,2 m.

Obowiązki właściwych podmiotów w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na obszarach wodnych określa ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ww. ustawy zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych w szczególności polega na:

1. Dokonaniu, we współpracy z policją i działającymi na danym terenie podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji;
2. Oznakowaniu i zabezpieczeniu terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych;

3. Prowadzeniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających w szczególności na:
 - a) oznakowaniu miejsc niebezpiecznych,
 - b) objęciu nadzorem, we współpracy z policją i podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli,
 - c) uświadamianiu zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzeniu akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej
4. Informowaniu i ostrzeganiu o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób
5. Zapewnieniu warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

Za zapewnienie bezpieczeństwa, odpowiada:

1. Na terenie parku narodowego lub krajobrazowego – dyrektor parku,
2. Na terenie, na którym prowadzona jest działalność w zakresie sportu lub rekreacji – osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie,
3. Na pozostałym obszarze – właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta) – zwani dalej „zarządzającym obszarem wodnym”.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi i aktualizuje ewidencję kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli. Jeżeli został wprowadzony stały zakaz kąpieli, wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany oznakować obszar czytelną informacją o zakazie kąpieli. Podstawowe zagadnienia dotyczące oznakowania i sygnalizacji obszarów wodnych reguluje rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag. Forma oznakowania (wymiary, grafika, kolorystyka) znaków zakazu, ostrzegawczych i informacyjnych wymienionych w rozporządzeniu unormowana jest ogólnie obowiązującymi przepisami prawa i ustawodawca nie pozostawił zarządzającemu wyznaczonym obszarem wodnym dowolności w tym zakresie. Nie wolno wprowadzać w miejsce znaków określonych rozporządzeniem, znaków o innych kształtach, kolorystyce, grafice, rozmiarach itp. Zgodnie z § 3 ww. rozporządzenia miejsca,

w których kąpiel jest niedozwolona lub niebezpieczna, w szczególności przy śluzach, mostach, budowlach wodnych, na szlakach żeglownych, oznacza się odpowiednim znakiem zakazu, nakazu lub znakiem informacyjnym. Obszary wodne objęte znakiem zakaz kąpeli oznacza się, w szczególności przy dojeźdżach i dojazdach do obszaru wodnego, odpowiednimi znakami określającymi przyczynę zakazu.

III. Charakterystyka Gminy Sławków w tym obszarów wodnych znajdujących się na terenie gminy.

Sławków jest położony we wschodniej części województwa śląskiego, w powiecie będzińskim. Graniczy od zachodu z Sosnowcem i Jaworzem, od północy z Dąbrową Górniczą, od wschodu sąsiaduje z gminami Bolesław i Bukowno należącymi do powiatu olkuskiego w województwie małopolskim. Położenie geograficzne Sławkowa określają współrzędne: 50°10`szerokości geograficznej północnej i 19°23`30`` długości geograficznej wschodniej. Sławków jest gminą miejską obejmującą powierzchnię 3660 ha (36,6 km²). Na koniec 2023 roku zamieszkiwało w nim 6555 mieszkańców. W granicy Sławkowa oprócz miasta historycznego znajdują się mniejsze jednostki osadnicze: Burki, Ciołkowizna, Dębowa, Góra, Garbierze, Groniec, Chwaliboskie, Kołdaczka, Komora, Korzeniec, Koziołk/Sławkowa, Kozioł k/Strzemieszyc, Michałow, Miedawa, Niwa, Niwka, Piasek, Piernikarka, Ryszka, Zagrody, Stawki, Trzewiczka, Walcownia i Zagródki. Południowa i wschodnia granica Sławkowa biegnie wzdłuż naturalnej doliny Białej Przemszy. Od północy i północnego-wschodu miasto sąsiaduje z Jurą Krakowsko-Częstochowską – północno-wschodnia część miasta położona jest w otulinie Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd. W strukturze użytkowania gruntów dominują lasy. Kompleksy leśne zajmują południowo-wschodnią część miasta. W północno-wschodniej części miasta dominują kompleksy gruntów rolnych – obecnie w większości odłogowane. Miasto historyczne, o średniowiecznym układzie urbanistycznym i gęstej niskiej zabudowie, położone jest na wysokim brzegu doliny Białej Przemszy w środkowo-wschodniej części gminy. Na zachód od niego rozwinęła się, pochodząca z XX wieku zabudowa śródmiejska. Na pozostałym terenie dominuje luźna zabudowa wiejska lub podmiejska rozlokowana wzdłuż ulic lub rozrzucona zabudowa zagrodowa. Sławków przecina droga krajowa DK 94 oraz linia kolejowa Katowice–Kielce. Na terenie Sławkowa znajdują się końcowe terminale szerokotorowej magistrali LHS (Linii Hutniczej Szerokotorowej) będącej przedłużeniem Kolei Transsyberyjskiej, Euroterminal Sławków oraz liczne linie kolei przemysłowych i bocznic kolejowe obsługujące Arcelor Mittal Poland SA. Rejon Sławkowa położony jest w dorzeczu

Wisły, w obrębie zlewni III rzędu – Białej Przemszy. Część wschodnia i południowa Sławkowa należy bezpośrednio do zlewni środkowego odcinka rzeki i jej nielicznych dopływów powierzchniowych, w tym Sławkowskiej Strugi. Część zachodnia miasta leży w obrębie zlewni rzeki Bobrek – prawego, niżej położonego dopływu Białej Przemszy i jego dopływu Rakówki. Wododział topograficzny IV rzędu pomiędzy zlewnią Bobrka i Sławkowskiej Strugi biegnie na terenie Sławkowa pomiędzy Dębową Górą na południu i Wielką Górą na północy. Biała Przemsza, na wysokości Sławkowa jest rzeką naturalną. W rejonie Miedawy uchodzi do niej prawobrzeżny dopływ Sławkowska Struga. W południowej części miasta do Białej Przemszy odprowadzona jest gęsta sieć rowów melioracyjnych i niewielkich strug. Sławkowska Struga bierze początek w rejonie progu denudacyjnego powyżej Kołdaczki. Przecina obszar miasta płynąc przez Kołdaczkę, Korzeniec, Stawki, (gdzie łączy się z ciekami z Zagródek) i Miedawę, stanowiąc umowną granicę pomiędzy terenem otwartym i leśnym. Jej naturalny spływ jest zaburzony liniowymi obiektami inżynierskimi – nasypy linii kolejowych i dróg. Tworzy m.in. mokradła na stoku Kołdaczki. Źródła Bobrka znajdują się w rejonie Grońca. Jego zlewnia obejmuje zachodnią część Sławkowa. W dużej mierze są to obszary wilgotne. Sławków nie ma większych zbiorników wód powierzchniowych. Występują jedynie niewielkie zbiorniki wodne najczęściej w dolinie Białej Przemszy. Należą do nich m.in.: staw w rejonie Chwaliboskiego, staw w rejonie byłych Zakładów Wytwarzania Metalowych, rozlewisko – w rejonie ulic Olkuskiej i Fabrycznej, stawy wzdłuż ulicy Browarnej, w tym staw oczyszczalni ścieków. Poza doliną Białej Przemszy niewielkie zbiorniki wodne występują w zachodniej części miasta, wśród nich można wyróżnić staw Gozica (zbiornik ppoż), położony w lesie na południe od Ciłokowizny, niewielkie oczka wodne w rejonie osady Burki, czy też staw w rejonie Staszówki.

IV. Zakazy i obowiązki osób przebywających na obszarach wodnych i korzystających z nich.

1. Zakazy i ograniczenia dotyczące korzystania z obszaru wodnego

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne każdemu przysługuje prawo do powszechnego korzystania z publicznych śródlądowych wód powierzchniowych, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Prawo do powszechnego korzystania z wód nie jest wyłącznie prawem do kąpielii, stąd zakaz kąpielii nie oznacza zakazu powszechnego korzystania z wód. Nie wszystkie wody powierzchniowe stanowią obszary bezpieczne i właściwe do kąpielii. Na wodach powierzchniowych nadających się do tego celu mogą być wyznaczone kąpieliska lub miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpielii, zdefiniowane szczegółowo

w w/w ustawie. W przepisach m. in. ustawy Prawo wodne zostały określone wymagania dla kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli, a także zostały sprecyzowane obowiązki organizatorów takich miejsc. Korzystanie z kąpeli dozwolone jest wyłącznie na terenie kąpielisk lub miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli – w miejscach do tego wyznaczonych i wyraźnie oznakowanych, w których zapewnione jest spełnienie wszystkich wymagań określonych przepisami prawa, zapewniających bezpieczeństwo osób korzystających z tych miejsc, w tym dotyczących obecności ratowników oraz prowadzenia badań stanu sanitarnego wody. Przepisy art. 55 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119) wskazują, że za kąpiel w miejscu zabronionym grozi kara grzywny (mandat karny) do 250 zł lub kara nagany (dotyczy osób od 17-go roku życia). W przypadku osób nieletnich ma zastosowanie ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. 2022, poz. 1700 ze zm.) . Wobec osób nieletnich można zastosować środki wychowawcze, które są wymienione w art. 7 w/w ustawy, jeżeli nieletni popełni wykroczenie bądź czyn o charakterze demoralizacyjnym.

Obowiązki osób korzystających z obszaru wodnego

Zgodnie z zapisami art. 3 ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, osoby przebywające na obszarach wodnych obowiązane są do zachowania należytej staranności w celu ochrony życia i zdrowia własnego oraz innych osób, a w szczególności do:

1. Zapoznania się z zasadami korzystania z danego terenu, obiektu lub urządzenia i ich przestrzegania;
2. Stosowania się do znaków nakazu i zakazu umieszczanych na w/w terenie, przy obiekcie lub urządzeniu;
3. Zapoznania się i dostosowania swoich planów aktywności do umiejętności oraz aktualnych warunków atmosferycznych;
4. Użytkowania sprzętu odpowiedniego do rodzaju podejmowanej aktywności, sprawnego technicznie i zgodnie z jego przeznaczeniem i zasadami użycia;
5. Bezzwłocznego informowania odpowiednich służb ratowniczych lub zarządzających obszarami wodnymi, o zaistniałym wypadku lub zaginięciu osoby oraz o innych zdarzeniach nadzwyczajnych mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo osób.

Na terenie Gminy Sławków nie zostały wyznaczone miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli oraz kąpieliska w rozumieniu w/w przepisów prawnych, nie ma również tzw. „dzikich plaż”. W granicach administracyjnych gminy nie występują miejsca, w których dozwolona jest kąpiel w wodach rzeki Przemszy i innych akwenach wodnych. Przez Sławków biegnie trasa CytryNowa – wykorzystywana do spływów kajakowych na odcinku: początek: Sławków Kajaki Przemsza (przy ul. Olkuskiej) – koniec: Sławków Burki kładka. Organizatorem spływów jest: Kajaki Przemsza.

V. Podsumowanie

Analiza zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Sławków jest dokumentem, który powstał w oparciu o przeprowadzone rozpoznanie miejsc niebezpiecznych przez Zespół powołany zarządzeniem nr RZ-36/2024 Burmistrza Miasta Sławkowa z dnia 7 marca 2024 r. w sprawie wykonania analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na terenie Gminy Sławków. Zespół po przeprowadzeniu oględzin obszarów wodnych stwierdził iż, ciekę płynące na terenie gminy nie nadają się do kąpieli i nie wymagają specjalnego nadzoru i oznakowania. Istnieje niewielkie ryzyko związane z korzystaniem z akwenów wodnych zarówno w okresie letnim jak i zimowym (zamarznięte powierzchnie akwenów wodnych) na terenie miasta, ze względu na ogólnodostępność do tych miejsc, natomiast na przestrzeni lat nie stwierdzono takich przypadków. Zbiorniki wodne Gozica, rozlewisko przy ul. Olkuskiej i staw przy ul. Fabrycznej i ul. Browarnej należą do prywatnych właścicieli i są nadzorowane przez nich. Łowisko rybne przy ul. Fabrycznej jest dzierżawione od miasta przez Koło Polskiego Związku Wędkarskiego nr 119 w Bolesławiu i przeznaczone tylko do połowu ryb gdzie organizowane są zawody wędkarskie. Przy wszystkich występujących akwenach wodnych nie stwierdzono obecności osób chcących korzystać z kąpieli. Na przestrzeni ostatnich lat zdarzały się utonięcia, powodem nie była kąpiel lecz zasłabnięcie i wpadnięcie do wody. Sporządzenie przedmiotowej analizy jest wymagane zgodnie z ustawą z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych.

Reasumując, powyższa analiza powinna uświadomić mieszkańców Miasta Sławkowa o zagrożeniach przy zbiornikach wodnych. Przestrzeganie obowiązujących zakazów może

uchronić przed wypadkami, jakie mają miejsce na obszarach wodnych. Nieumyślne kąpanie się w miejscach niedozwolonych, niestrzeżonych i nieoznakowanych może doprowadzić do tragedii. Ponadto, Urząd Miasta wraz z Komisariatem Policji w Sławkowie prowadzi co roku, w okresie przed feriami zimowymi oraz wakacjami spotkania informacyjne z dziećmi i młodzieżą pod hasłem „Bezpieczne ferie” oraz „Bezpieczne wakacje”, podczas których poruszany jest temat bezpiecznego korzystania z akwenów wodnych.